

Reflexions dissonants al voltant del nou currículum de l'ESO

Miquel Herrero Olivares,
professor de música de l'IES sa Pobla

...la nostra societat li assigna una importància molt relativa. Sens dubte escoltam música, parlem de música... Però, en realitat, la importància que li assignam no és comparable a l'enorme transcendència social del món de la política o de l'economia

En poques setmanes assistirem a l'aprovaçió del currículum que regirà, fins a nova ordre, els continguts i la nova càrrega horària de les diferents àrees de coneixement a l'educació

secundària obligatòria (ESO) de les Illes Balears. Des de l'òptica dels docents de música, l'aprovaçió d'aquest esborrany suposarà un clar retrocés educatiu. Lluny de progressar en la normalització dels estudis musicals a l'ESO, s'ha optat per trencar la corda pel costat més feble.

Resumint, l'esborrany preveu els següents canvis. Primer, pel que fa a l'ESO, es trenca la continuïtat en l'educació musical i es perd una hora al primer cicle. Pel que fa al batxillerat, l'assignatura d'història de la música desapareix del batxillerat d'humanitats. Com a contrapartida, es preveu la creació d'un batxillerat de música i arts escèniques en què tindran cabuda els ensenyaments musicals. Respecte a aquesta nova proposta, la pregunta que ens hem de fer és quants alumnes tindran la possibilitat de cursar aquest batxillerat a les Illes Balears?

A banda d'aquests canvis o retalls, el text presentat per l'Administració té unes contradiccions que es manifesten ja al primer paràgraf. S'hi diu "la música, com a bé cultural i com a llenguatge i mitjà de comunicació no verbal, constitueix un element amb un valor inqüestionable en la vida de les persones. En l'actualitat, vivim en contacte permanent amb la música, sens dubte, l'art més poderosament massiu del nostre temps..." Després de llegir aquesta introducció sembla que la música sigui l'assignatura més important del món. Ben al contrari, la realitat és molt diferent. La reducció de càrrega lectiva va acompanyada, a més, d'una ampliació dels continguts que els alumnes han d'abastar. Com és possible? Com es pot establir la reducció d'hores i l'ampliació de continguts? Quina qualitat en l'educació estam oferint? El nou currículum de música manifesta una clara contradicció entre allò que demana fer i els mitjans que estableix per dur-ho a terme. La càrrega horària que es vol assignar a la música és clarament insuficient per afrontar amb garanties les finalitats educatives que la llei exigeix.

El resultat de tot això no és altre que la pèrdua de protagonisme de l'educació musical a l'ESO. El camí que s'havia obert amb la LOGSE amb la finalitat d'universalitzar, tant com fos possible, els estudis musicals s'ha trencat. L'educació musical s'ha convertit, com a l'obra de Ketelbey, en un gran "mercat persa" on els polítics venen hores i compren continguts segons convingui.

Les raons que expliquen aquest retrocés són, fonamentalment, de dos tipus. En primer lloc, i de manera directa, la reestructuració horària que portarà la LOE culpa veladament les àrees "artístiques" de la falta de competència dels nostres alumnes i del fracàs escolar a l'ESO.

L'altra raó té una arrel molt més profunda i té a veure amb la consideració que la nostra societat fa de la música o dels fenòmens musicals. Sovint, consideram com un fenomen allu-

nyat allò que podríem denominar vida quotidiana o material. Pot ser que sigui per això que la nostra societat li assigna una importància molt relativa. Sens dubte escoltam música, parlem de música... Però, en realitat, la importància que li assignam no és comparable a l'enorme transcendència social del món de la política o de l'economia. Es concep la música com a entreteniment o, en ocasions, també com una cosa elevada però que al final constitueix un luxe social del qual podem prescindir.

Als centres d'ensenyament, la música sovint és considerada entre els alumnes, i també alguns professors, com una assignatura "maria". No ens ha d'estranyar. Tots coneixem la importància que el nostre sistema educatiu ha donat, tradicionalment, a la nostra àrea. En l'àmbit de les denominades activitats culturals, es concedeix a la música un indubtable protagonisme, però la importància que la nostra societat concedeix a aquestes activitats es posa clarament de manifest, per exemple, en els períodes de recessió econòmica, en els quals es tracten de disminuir les despeses més superficials o més prescindibles.

Aquesta actitud ens remet a la idea de la música com una cosa que té poc a veure amb la dura realitat quotidiana. Però això no és cert. La música està pertot arreu, és omnipresent. La seva presència envaeix les nostres cases, els vagons del tren, l'interior del cotxe, les esglésies, els grans magatzems... I la música, qualsevol tipus de música,

és portadora de missatges. Amb això, la música traspassa la barrera estètica i passa a convertir-se en un fenomen ètic.

Sembla estrany que, a principi del segle XXI, una societat desenvolupada com la nostra es pugui permetre el luxe de prescindir, cada vegada més,

d'oferir una educació musical conseqüent. L'art en general, i la música en particular, tornen a ser, amb la LOE, disciplines prescindibles i elitistes. El que més gràcia fa de tot això és que ha estat un govern estatal que s'autoproclama progressista (o d'esquerres) el que ha perpetrat aquesta reforma. Veurem què serà el pròxim.

